

BELGISCHE SENAAAT

 ZITTING 2000-2001

14 NOVEMBER 2000

Wetsontwerp tot wijziging van verscheidene wetsbepalingen inzake de voogdij over minderjarigen

Evocatieprocedure

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN MEVROUW DE T' SERCLAES

Art. 13

Het voorgestelde artikel 405 aanvullen met een nieuw lid, luidende :

«Hij stelt ieder jaar een kort schriftelijk verslag op met betrekking tot de opvoeding en de opvang van de minderjarige, dat hij opneemt in een dossier en voorlegt aan de toeziende voogd. De vrederechter beschikt in dit geval over de bevoegdheden bepaald in artikel 412.»

Verantwoording

Het ontwerp voorziet in een jaarverslag betreffende het beheer van de goederen van de minderjarige onder voogdij. Er wordt echter niets bepaald over het dagelijkse leven van de minderjarige: zijn studie, zijn opvoeding, de opvang en de begeleiding die hem te beurt vallen, de manier waarop hij verzorgd wordt.

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-509 - 1999/2000:

Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

SÉNAT DE BELGIQUE

 SESSION DE 2000-2001

14 NOVEMBRE 2000

Projet de loi modifiant diverses dispositions légales en matière de tutelle des mineurs

Procédure d'évocation

AMENDEMENTS

N° 1 DE MME DE T' SERCLAES

Art. 13

Compléter le § 1er de l'article 405 proposé par l'alinéa suivant :

«Il fait chaque année un bref rapport écrit concernant l'éducation et l'accueil du mineur, qu'il consigne dans un dossier et transmet au subrogé tuteur. Le juge de paix dispose en la matière des compétences prévues à l'article 412.»

Justification

Le projet prévoit un rapport annuel concernant la gestion des biens des mineurs sous tutelle. Cependant, rien n'est prévu concernant la vie concrète du mineur comme l'enseignement qu'il suit, son éducation, son accueil, l'accompagnement dont il bénéficie, les soins qu'il reçoit.

Voir:

Documents du Sénat:

2-509 - 1999/2000:

N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

Dit is zeer belangrijk voor personen die in staat van verlengde minderjarigheid zijn verklaard en die hun verdere leven afhankelijk zijn van de beslissingen van een voogd. Het is dus wenselijk de voogd te vragen ook een bondig verslag op te stellen over het leven van zijn pupil.

Nr. 2 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 2

In het voorgestelde artikel 50, § 1, het woord «ontkenning» vervangen door het woord «betwisting».

Verantwoording

Voor de inwerkingtreding van de nieuwe afstammingswet van 31 maart 1987 bevatten de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek nopens de vaststelling van de afstamming de notie «ontkenning van vaderschap». De huidige wetgeving maakt evenwel gebruik van de notie «betwisting van de afstamming» [zie artikel 318, § 1, en artikel 332, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek over de betwisting van het vaderschap binnen het huwelijk; artikel 330 van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot de betwisting van (vaderlijke of moederlijke) erkenning].

Dit amendement wil de inadequate terminologie die in artikel 50 werd ingebracht door de wet van 31 maart 1987 (en de bepaling «ontkenning» invoerde) om legistische redenen doorbreken. Daarom dient de term «ontkenning» consequent te worden vervangen door «betwisting» («*contesté*» in plaats van «*dénié*»).

Nr. 3 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 3

In het voorgestelde artikel 142, eerste lid, de woorden «het bestuur» vervangen door de woorden «het gezag».

Verantwoording

Sinds de wet van 13 april 1995 gebruikt het Burgerlijk Wetboek niet langer de term «het bestuur over de persoon van het kind», maar «het gezag over de persoon van het kind» (zie artikelen 373, 374 en 376 van het Burgerlijk Wetboek).

Om legistische redenen is het aangewezen de term «bestuur» te vervangen door de term «gezag» («*l'administration de la personne et des biens de l'enfant*» vervangen door «*l'autorité sur la personne de l'enfant et l'administration de ses biens*»).

Nr. 4 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 13

In het voorgestelde artikel 389, eerste lid, tussen de woorden «overleden zijn» en het woord «indien» het woord «alsook» invoegen.

Ceci est particulièrement important pour les personnes placées sous minorité prolongée, qui dépendront toute leur vie des décisions du tuteur. Il serait dès lors opportun de demander au tuteur de rédiger également un bref rapport sur la vie de son pupille.

Nathalie de T' SERCLAES.

N° 2 DE M. VANDENBERGHE

Art. 2

À l'article 50, § 1er, proposé, remplacer le mot «déné» par le mot «contesté».

Justification

Avant l'entrée en vigueur de la nouvelle loi du 31 mars 1987 relative à la filiation, les dispositions du Code civil concernant l'établissement de la filiation prévoyaient la notion de «désaveu de paternité». La législation actuelle utilise cependant la notion de «contestation de paternité» [voir les articles 318, § 1er, et 332, alinéa 1er, du Code civil relatifs à la contestation de la paternité pendant le mariage; l'article 330 du Code civil relatif à la contestation de la reconnaissance (par le père ou la mère)].

Le présent amendement vise à supprimer, pour des raisons légistiques, la terminologie inadéquate qui a été insérée à l'article 50 par la loi du 31 mars 1987 (laquelle a introduit la notion de désaveu). C'est pourquoi il y a lieu de remplacer le mot «déné» par le mot «contesté».

N° 3 DE M. VANDENBERGHE

Art. 3

À l'article 142, alinéa 1er, proposé, remplacer les mots «l'administration» par les mots «l'autorité».

Justification

Depuis la loi du 13 avril 1995, le Code civil utilise non plus l'expression «l'administration de la personne de l'enfant», mais l'expression «l'autorité sur la personne de l'enfant» (*cf.* articles 373, 374 et 376 du Code civil).

Pour des raisons légistiques, il est conseillé de remplacer le terme «administration» par le terme «autorité» (remplacer «l'administration de la personne et des biens de l'enfant» par «l'autorité sur la personne de l'enfant et l'administration de ses biens»).

N° 4 DE M. VANDENBERGHE

Art. 13

Dans le texte néerlandais de l'article 389, alinéa 1er, proposé, insérer, entre les mots «overleden zijn» et le mot «indien», le mot «alsook».

Verantwoording

De Nederlandstalige tekst stemt niet overeen met de Franstalige versie.

Dit amendement past de zinsconstructie van de Nederlandstalige tekst derhalve aan.

Nr. 5 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 13

In het voorgestelde artikel 390, derdelid, tussen de woorden «Met uitzondering van het» en de woorden «beroep ingesteld», het woord «hoger» invoegen.

Verantwoording

Om legistische redenen dient vermeld dat het om het hoger beroep gaat, ingesteld door de procureur des Konings, conform de terminologie van het Gerechtelijk Wetboek.

Nr. 6 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 13

Aan het voorgestelde artikel 392 devolgendewijzigingen aanbrengen:

A) In het derde lid, de zin «Na echtscheiding of feitelijke scheiding van de ouders kan elk van hen de verklaring herroepen.» doen vervallen.

B) In het vierde lid, vóór de zin «De herroeping geschiedt voor de vrederechter die de verklaring heeft ontvangen.», de zin «Elk van de ouders kan de verklaring herroepen.» invoegen.

Verantwoording

Er valt niet in te zien waarom een gezamenlijke verklaring voor de vrederechter door één ouder enkel zou mogen worden herroepen na echtscheiding en na feitelijke scheiding. Als de ouders nog samenleven, maar één van hen ligt in ruzie met de aangeduide voogd (bijvoorbeeld uit de andere tak van de familie), waarom zou hij/zij dan eerst feitelijk gescheiden moeten gaan leven om de aanduiding van deze voogd te kunnen herroepen?

De voorgestelde versie regelt bovendien alleen de toestand van met elkaar gehuwde ouders (echtscheiding en feitelijke scheiding) en houdt geen rekening met niet met elkaar gehuwde ouders.

Hoe dan ook bevat de huidige tekst een discriminatoire behandeling in strijd met artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Tenslotte stelt zich de vraag wat er dient te gebeuren indien één van de ouders niet langer in staat is zijn wil te uiten.

Nr. 7 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 13

Aan het voorgestelde artikel 394 devolgendewijzigingen aanbrengen:

A) Het eerste lid doen vervallen.

Justification

Le texte néerlandais ne correspond pas à la version française.

Le présent amendement vise par conséquent à adapter la syntaxe du texte néerlandais.

N° 5 DE M. VANDENBERGHE

Art. 13

Dans le texte néerlandais de l'article 390, alinéa 3, proposé, insérer, entre les mots «Met uitzondering van het» et les mots «beroep ingesteld», le mot «hoger».

Justification

Pour des raisons légistiques, il y a lieu de mentionner qu'il s'agit du «*hoger beroep*» qui est interjeté par le procureur du Roi, conformément à la terminologie du Code judiciaire.

N° 6 DE M. VANDENBERGHE

Art. 13

À l'article 392 proposé, apporter les modifications suivantes:

A) Au troisième alinéa, supprimer la phrase «La déclaration peut être révoquée par chacun des père et mère après leur divorce ou leur séparation de fait».

B) Au quatrième alinéa, avant la phrase «La révocation est faite devant le juge de paix qui a reçu la déclaration.», insérer la phrase «Chacun des père et mère peut révoquer la déclaration».

Justification

On ne comprend pas pourquoi, dans l'éventualité où un seul parent voudrait révoquer une déclaration conjointe devant le juge de paix, il ne pourrait le faire qu'après un divorce ou une séparation de fait. Si les parents vivent encore ensemble mais que l'un d'eux est en conflit avec le tuteur désigné (par exemple un tuteur issu d'une autre branche de la famille), pourquoi devrait-il d'abord être séparé de fait avant de pouvoir révoquer la désignation de ce tuteur?

En outre, la version proposée règle uniquement la situation des parents qui sont mariés entre eux (divorce et séparation de fait) et ne tient pas compte des parents qui ne sont pas mariés entre eux.

Quoi qu'il en soit, le texte actuel introduit un traitement discriminatoire qui est contraire aux articles 10 et 11 de la Constitution.

Enfin, on se demande ce qu'il y a lieu de faire lorsqu'un des parents n'est plus en mesure d'exprimer sa volonté.

N° 7 DE M. VANDENBERGHE

Art. 13

À l'article 394 proposé, apporter les modifications suivantes:

A) Supprimer l'alinéa premier.

B) In het tweede lid, de woorden «Hij hoort eveneens» vervangen door de woorden «Vooraleer de vrederechter een voogd benoemt, hoort hij».

Verantwoording

Het voorgestelde artikel 394, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek maakt dubbel gebruik uit met het voorgestelde nieuwe artikel 1233, § 1, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek (artikel 66 van het wetsontwerp).

Het verdient aanbeveling het hoorrecht van de minderjarige — dat een procesrechtelijke kwestie is — te regelen in het Gerechtelijk Wetboek, zoals ook het gemeenrechtelijke hoorrecht geregeld is in het Gerechtelijk Wetboek (artikel 931, derde tot zevende lid, van het Gerechtelijk Wetboek).

Gezien het eerste lid wordt geschrapt, wordt het tweede lid redactioneel aangepast.

Nr. 8 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 13

Het voorgestelde artikel 396, derde lid, vervangen als volgt:

«Indien niemand aanvaardt de voogdij uit te oefenen, worden de artikelen 63 tot 68 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn toegepast.»

Verantwoording

Het betreft een legistische verbetering. Beter dan te stellen «moeten worden toegepast» (door wie dan wel?) is de bepaling «worden toegepast».

Nr. 9 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 13

In het voorgestelde artikel 398, 3°, tussen de woorden «van wie de echtgenoot,» en de woorden «een bloedverwant» de woorden «de wettelijk samenwonende partner,» invoegen.

Verantwoording

Ook indien de wettelijk samenwonende partner van een persoon die de voogdij dient uit te oefenen of uitoefent een rechts-geding voert waarbij de staat van de minderjarige, zijn vermogen of een aanzienlijk deel van zijn goederen zijn betrokken, dient deze persoon van de voogdij te worden uitgesloten of kan hij/zij eruit worden ontzet.

Zie tevens ook artikel 911, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, waar de wet van 23 november 1998 eveneens de hypothese van de echtgenoot heeft aangevuld met «de persoon met wie deze wettelijk samenwoont».

B) Au deuxième alinéa, remplacer les mots «Il entend aussi» par les mots «Avant de nommer le tuteur, le juge de paix entend».

Justification

L'article 394, alinéa premier, proposé, du Code civil fait double emploi avec le nouvel article 1233, § 1er, 2°, proposé, du Code judiciaire (article 66 du projet de loi).

Il conviendrait de régler le droit du mineur d'être entendu — qui est un point de procédure — dans le Code judiciaire, de la même manière que le droit commun d'être entendu est réglé dans le Code judiciaire (article 931, alinéas 3 à 7, du Code judiciaire).

L'alinéa premier étant supprimé, il y a lieu d'adapter la rédaction du deuxième alinéa.

N° 8 DE M. VANDENBERGHE

Art. 13

Remplacer l'article 396, alinéa 3, proposé, par la disposition suivante:

«Si personne n'accepte la tutelle, les articles 63 à 68 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale sont d'application.»

Justification

Il s'agit d'une correction légistique. Mieux vaut écrire «les articles (...) sont d'application» que «il y a lieu d'appliquer» (qui devrait le faire?).

N° 9 DE M. VANDENBERGHE

Art. 13

À l'article 398, 3°, proposé, insérer, entre les mots «dont le conjoint» et les mots «un descendant», les mots «, le cohabitant légal».

Justification

Si le cohabitant légal d'une personne qui exerce ou doit exercer la tutelle a avec le mineur un procès dans lequel l'état de celui-ci, sa fortune ou une partie notable de ses biens sont compromis, cette personne doit être exclue également de la tutelle ou peut en être destituée.

Voir également l'article 911, alinéa 2, du Code civil, dans lequel la loi du 23 novembre 1998 a semblablement ajouté à l'époux «la personne avec laquelle [l'intéressé] cohabite légalement».

Nr. 10 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 13

Aan het voorgestelde artikel 407 devolgend wijzigingen aanbrengen :

1) **In § 1 de woorden** «en de minderjarige, als laatsgenoemde ouder is dan 15 jaar» **doen vervallen.**

2) **In § 2 de woorden** «de toeziende voogd en de minderjarige indien hij vijftien jaar oud is», **vervangen door de woorden** «en de toeziende voogd».

Verantwoording

Deze bepalingen maken dubbel gebruik uit met het voorgestelde nieuwe artikel 1233, § 1, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek (artikel 66 van het wetsontwerp).

Het verdient aanbeveling het hoorrecht van de minderjarige — dat een procesrechtelijke kwestie is — te regelen in het Gerechtelijk Wetboek, zoals ook het gemeenrechtelijke hoorrecht geregeld is in het Gerechtelijk Wetboek (artikel 931, derde tot zevende lid, van het Gerechtelijk Wetboek).

Nr. 11 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 29

In het voorgestelde artikel 776, het woord «wettig» **vervangen door het woord** «*rechtsgeldig*».

Verantwoording

Deze vertaling stemt beter overeen met de Franstalige tekst, en is een legistische correctie op de op heden reeds bestaande bepaling «wettelijk» in artikel 776 van het Burgerlijk Wetboek.

Nr. 12 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 66

Aan het voorgestelde artikel 1233 de volgende wijzigingen aanbrengen :

A) **Paragraaf 1, 2°, aanvullen met de woorden** «*Het bepaalde in artikel 931, zesde en zevende lid is van overeenkomstige toepassing.*»

B) **In dezelfde § 1, 2°, tussen de woorden** «in procedures die» **en de woorden** «betrekking hebben op zijn goederen» **het woord** «*enkel*» **invoeegen.**

Verantwoording

A) Het voorgestelde artikel voert een hoorplicht van de minderjarige in voor de vrederechter vanaf 12 jaar voor de persoon en vanaf 15 jaar voor de goederen. De bepaling geeft evenwel niet aan volgens welke formaliteiten het verhoor plaatsvindt.

N° 10 DE M. VANDENBERGHE

Art. 13

Apporter à l'article 407 proposé, les modifications suivantes :

1) **Au § 1er, supprimer les mots** «et du mineur, s'il a plus de quinze ans».

2) **Au § 2, remplacer les mots** «le subrogé tuteur et le mineur âgé de quinze ans» **par les mots** «*et le subrogé tuteur*».

Justification

Ces dispositions font double emploi avec l'article 1233, § 1er, 2°, nouveau, qu'il est proposé d'insérer au Code judiciaire (article 66 du projet de loi).

Il conviendrait de régler le droit d'être entendu du mineur — qui est un point de procédure — dans le Code judiciaire, tout comme le droit commun d'être entendu est réglé dans le Code judiciaire (article 931, alinéas 3 à 7, du Code judiciaire).

N° 11 DE M. VANDENBERGHE

Art. 29

Dans le texte néerlandais de l'article 776 proposé, remplacer le mot «wettig» **par le mot** «*rechtsgeldig*».

Justification

Cette traduction correspond mieux au texte français et constitue une correction législative du terme «wettig» qui figure à l'actuel article 776 du Code civil.

N° 12 DE M. VANDENBERGHE

Art. 66

Apporter les modifications suivantes à l'article 1233 proposé :

A) **Compléter le § 1er, 2°, par les mots** «*les dispositions de l'article 931, alinéas 6 et 7, sont applicables par analogie.*»

B) **Au même § 1er, 2°, insérer le mot** «uniquement» **entre les mots** «quinze ans dans celles relatives» **et les mots** «*à ses biens*».

Justification

A) L'article proposé instaure l'obligation pour le juge de paix d'entendre le mineur à partir de l'âge de douze ans dans les procédures relatives à sa personne et à partir de l'âge de quinze ans dans celles relatives à ses biens. Cette disposition n'indique cependant pas selon quelles formalités l'audition a lieu.

Het is aangewezen de bepalingen van artikel 931, zesde en zevende lid, hierop van toepassing te maken.

Deze bepalingen voorzien:

«De minderjarige wordt alleen gehoord, behalve wanneer de rechter in het belang van de minderjarige beslist dat hij moet worden bijgestaan.

Het horen van de minderjarige heeft niet tot gevolg dat hij partij in het geding wordt. Het onderhoud geschiedt op de plaats die door de rechter geschikt wordt geacht. Van het onderhoud wordt een proces-verbaal opgemaakt dat bij het dossier van de rechtspleging wordt gevoegd, zonder dat evenwel een afschrift ervan aan de partijen wordt bezorgd.»

B) Het verdient aanbeveling het woord «enkel» toe te voegen. Immers, wat betreft de aanduiding van de voogd door de vrederechter (artikel 393 van het Burgerlijk Wetboek), dit betreft zowel de persoon en de goederen van de minderjarige, mag er geen twi-
fel bestaan dat de hoorplicht hier geldt vanaf 12 jaar.

Nr. 13 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 13

In het voorgestelde artikel 392, tweedelig, de eerste zin aanvullen met de woorden «of voor een notaris.»

Verantwoording

De voorgestelde bepaling maakt de vrederechter exclusief bevoegd om de gezamenlijke verklaring van beide ouders tot aanwijzing van een voogd te akteren. Het eerste lid van artikel 392 bepaalt dan weer dat een verklaring door de ouder, die het laatst het ouderlijk gezag uitoefent, deze verklaring zowel voor de vrederechter van zijn woonplaats als voor een notaris kan uitoefenen.

Het is niet duidelijk waarom enkel de vrederechter akte mag nemen van de gezamenlijke verklaring van beide ouders inzake de keuze van een testamentaire voogd, en de bevoegdheid van de notaris hier wordt uitgesloten.

Een gedeelde bevoegdheid is aldus wenselijk. Terzake kan worden verwezen naar het Franse recht (artikel 398 Franse Code civil) en het Nederlandse recht (artikel 1:292-1 Nederlands Burgerlijk Wetboek), waar deze bevoegdheid zelfs exclusief bij de notaris berust.

Nr. 14 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 12

Dit artikel vervangen als volgt:

«In artikel 378 van hetzelfde Wetboek, in een nieuwe lezing hersteld bij de wet van 31 maart 1987, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste en het tweede lid worden vervangen door de volgende leden:

«Onder voorbehoud van het bepaalde in artikel 935, derde lid, is de machtiging van de vrederech-

Il est indiqué de soumettre l'audition du mineur aux dispositions de l'article 931, alinéas 6 et 7.

Ces dispositions s'énoncent comme suit:

«Il est entendu seul sauf le droit pour le juge de prescrire dans l'intérêt du mineur qu'il devra être assisté.

L'audition du mineur ne lui confère pas la qualité de partie à la procédure. L'audition a lieu en tout endroit jugé approprié par le juge. Il en est établi un procès-verbal qui est joint au dossier de la procédure, sans que copie en soit délivrée aux parties.»

B) Il est recommandé d'ajouter le mot «uniquement». En effet, lorsque le juge de paix désigne un tuteur (article 393 du Code civil), cette tutelle porte tant sur la personne que sur les biens du mineur; il ne peut cependant y avoir aucun doute que l'audition obligatoire est ici applicable à tous les mineurs à partir de l'âge de 12 ans.

N° 13 DE M. VANDENBERGHE

Art. 13

À l'article 392, alinéa 2, première phrase, proposé, insérer les mots «ou devant notaire» entre les mots «devant le juge de paix» et les mots «, à la condition.»

Justification

La disposition proposée confère au juge de paix la compétence exclusive de prendre acte de la déclaration conjointe des deux parents désignant un tuteur. L'alinéa 1er de l'article 392 dispose par ailleurs que celui des père et mère qui exerce en dernier lieu l'autorité parentale peut désigner un tuteur par une déclaration devant le juge de paix de son domicile ou devant un notaire.

L'on perçoit mal pourquoi seul le juge de paix peut prendre acte de la déclaration conjointe des deux parents relative au choix d'un tuteur testamentaire et pourquoi la compétence du notaire est exclue ici.

Une compétence partagée est donc souhaitable. À cet égard, l'on se référera au droit français (article 398 du Code civil français) et au droit néerlandais (article 1:292-1 du Code civil néerlandais), où cette compétence appartient même exclusivement au notaire.

N° 14 DE M. VANDENBERGHE

Art. 12

Remplacer cet article par le texte suivant:

«Dans l'article 378 du même code, rétabli dans une rédaction nouvelle par la loi du 31 mars 1987, sont apportées les modifications suivantes:

1° les alinéas 1er et 2 sont remplacés par le texte suivant:

«Sont subordonnés à l'autorisation du juge de paix, les actes prévus à l'article 410 pour lesquels le

ter vereist om de in artikel 410 bepaalde handelingen te verrichten waarvoor de voogd bijzondere machtiging van de vrederechter moet verkrijgen.

De vrederechter beslist over het door de partijen of door hun advocaat ondertekende verzoekschrift. Indien de zaak slechts door een van de ouders bij de rechtbank aanhangig wordt gemaakt, wordt de andere gehoord of ten minste bij gerechtsbrief opgeroepen. Door die oproeping wordt hij partij in het geding. »

2° het artikel wordt aangevuld met de volgende bepaling:

« In geval van belangentegenstelling tussen het kind en zijn ouders wordt door de vrederechter een voogd ad hoc aangewezen op verzoek van enig belanghebbende, dan wel ambtshalve. »

Verantwoording

Als de vrederechter *ratione materiae* de bevoegdheid krijgt (in plaats van de rechtbank van eerste aanleg) om alle machtigingen bedoeld in artikel 410 van het Burgerlijk Wetboek te geven aan minderjarigen onder voogdij en zelfs onder ouderlijk gezag (zoals de bedoeling is van het voorgestelde artikel 378, nieuw lid 1 en 2, van het Burgerlijk Wetboek) is het logisch ook de vrederechter *ratione materiae* bevoegd te maken (in plaats van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg) om een voogd *ad hoc* aan te duiden bij de in artikel 378, lid 3, van het Burgerlijk Wetboek bedoelde belangentegenstelling tussen ouder(-s) en het kind onder ouderlijk gezag. De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg heeft talloze andere taken en bevoegdheden die hem minder geschikt maken om zich in te laten met de aanstelling van een voogd *ad hoc* als bedoeld in artikel 378, lid 3, van het Burgerlijk Wetboek.

Het huidige artikel 378, lid 3, van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg deze voogd *ad hoc* kan aanduiden « op verzoek van enige belanghebbende en desnoods van de procureur des Konings ». De voorgestelde bepaling voorziet dat de vrederechter deze voogd *ad hoc* kan aanduiden op verzoek van enige belanghebbende, maar eveneens ambtshalve (nu er bij de vrederechten geen openbaar ministerie alsdusdanig functioneert).

Nr. 15 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 56

Het derdelid van het voorgestelde artikel 1186 vervangen als volgt:

« Indien de vrederechter de verkoop toestaat, wijst hij tegelijk een notaris aan door wiens ambtelijke tussenkomst de openbare verkoping geschiedt. »

Verantwoording

Het voorgestelde derde lid, houdende verwijzing naar de rechtbank van eerste aanleg in geval van betwisting, bevat een totaal nieuw voorschrift ten opzichte van de huidige bepalingen van artikel 1186 van het Gerechtelijk Wetboek.

tuteur doit requérir une autorisation spéciale du juge de paix, sous réserve de ce qui est prévu à l'article 935, alinéa 3.

Le juge de paix statue sur la requête signée par les parties ou leur avocat. S'il est saisi par un seul des père et mère, l'autre est entendu ou du moins convoqué par pli judiciaire. Cette convocation le rend partie à la cause. »;

2° l'article est complété par la disposition suivante:

« En cas d'opposition d'intérêt entre l'enfant et ses père et mère, le juge de paix désigne le tuteur ad hoc à la requête de tout intéressé ou de plein droit. »

Justification

Si l'on donne *ratione materiae* au juge de paix (et non plus au tribunal de première instance) la compétence de donner toutes les autorisations visées à l'article 410 du Code civil aux mineurs sous tutelle et même aux mineurs sous autorité parentale (comme prévu à l'article 378 du Code civil, alinéas 1er et 2 nouveaux, proposé), il est logique de lui donner également *ratione materiae* (et non plus au président du tribunal de première instance) compétence pour désigner le tuteur *ad hoc*, en cas d'opposition d'intérêts visée à l'article 378, alinéa 3, du Code civil, entre un ou les parents et l'enfant sous autorité parentale. Le président du tribunal de première instance a de nombreuses autres tâches et compétences qui le rendent moins à même de se charger de la désignation d'un tuteur *ad hoc* au sens de l'article 378, alinéa 3, du Code civil.

L'article 378, alinéa 3, du Code civil, en vigueur, dispose que le président du tribunal de première instance peut désigner ce tuteur « à la requête de tout intéressé et au besoin du procureur du Roi ». La disposition proposée prévoit que le juge de paix peut désigner ce tuteur à la demande de tout intéressé, mais aussi de plein droit (étant donné qu'il n'y a plus de ministère public opérant en tant que tel au sein des juridictions de paix).

N° 15 DE M. VANDENBERGHE

Art. 56

Remplacer l'alinéa 3 de l'article 1186 proposé par la disposition suivante:

« Si le juge de paix autorise la vente, il désigne en même temps un notaire par le ministère duquel la vente publique aura lieu. »

Justification

L'alinéa 3 proposé, qui prévoit le renvoi au tribunal de première instance en cas de contestation, contient une disposition tout à fait novatrice par rapport aux dispositions actuelles de l'article 1186 du Code judiciaire.

De toelichting bij het regeringsamendement dat deze bepaling invoegde luidt: «Deze bepaling wordt gewijzigd teneinde te voorzien in de verplichting voor de vrederechter om de andere medeëigenaars te horen of minstens op te roepen wanneer de betrokken onroerende goederen eigendom zijn van de minderjarige en andere personen. Het verhoor heeft tot doel eventuele betwistingen betreffende bijvoorbeeld de eigendomstitel of het bestaan van een beding van onverdeeldheid vast te leggen. In geval van betwisting zal de zaak verwezen worden naar de rechtbank van eerste aanleg» (Stuk Kamer, nr. 50-0576/007, blz. 2).

Evenwel betreft artikel 1186 van het Gerechtelijk Wetboek enkel de hypothese van volledig vrijwillige verkoping met rechterlijke machtiging.

Een notaris kan in deze hypothese dan ook enkel worden aangesteld voor de verkopingen bedoeld in artikel 1186 van het Gerechtelijk Wetboek, indien hij de toestemming en de handtekening van alle deelgenoten inwint, en dus het volledig akkoord van alle deelgenoten op alle punten van de verkoping aanwezig is.

Een notaris om een weigerende («betwistende») partij te vertegenwoordigen kan alleen aangesteld worden binnen het kader van een gerechtelijk bevolen vereffening en verkoping, op basis van artikel 1209, lid 3, van het Gerechtelijk Wetboek. Het is niet mogelijk een verkoping op basis van artikel 1186 te laten doorgaan, zelfs met rechterlijke toelating of machtiging, maar wanneer niet alle deelgenoten akkoord gaan met het principe en alle modaliteiten van de verkoping, nu er binnen het kader van deze bijzondere rechtspleging van vrijwillige openbare verkoping met rechterlijke machtiging, geen notaris om afwezige partijen te vertegenwoordigen kan aangesteld worden.

De voorgestelde tekst van artikel 1186, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, haspelt twee verschillende procedures (toegelaten dan wel bevolen openbare verkoping) door elkaar.

Enkel kan dus worden bepaald dat de vrederechter, zo hij machtiging verleent tot de verkoop, een notaris aanduidt door wiens ambtelijke tussenkomst de openbare verkoop geschiedt.

Nr. 16 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 57

Aan het voorgestelde artikel 1187 de volgende wijzigingen aanbrengen :

1. In het eerste lid het woord «kunnen» vervangen door het woord «dienen».

2. In het derde lid de woorden «In geval van betwisting verwijst de vrederechter de zaak naar de rechtbank van eerste aanleg» doen vervallen.

Verantwoording

1. De voorziene machtiging door de vrederechter in de in dit lid bepaalde hypothesen betreft een verplichting, en geen mogelijkheid. De tekst dient op dit punt te worden verbeterd.

2. Zie de verantwoording bij amendement nr. 15 (artikel 56, tot wijziging van artikel 1186 van het Gerechtelijk Wetboek).

Hugo VANDENBERGHE.

La justification de l'amendement du gouvernement visant à insérer cette disposition dit ceci: «Cette disposition est modifiée afin de prévoir l'obligation pour le juge de paix d'entendre, ou du moins de convoquer, les autres copropriétaires lorsque les immeubles concernés appartiennent au mineur et à d'autres personnes. Cette audition a pour but d'identifier les contestations éventuelles qui pourraient exister concernant, par exemple, le titre de propriété ou l'existence d'un pacte d'indivision. S'il y a des contestations, l'affaire sera renvoyée au tribunal de première instance.» (doc. Chambre, n° 50-0576/007, p. 2).

Or, l'article 1186 du Code judiciaire ne vise que le cas de la vente totalement volontaire réalisée avec l'autorisation du juge.

Dans cette hypothèse, un notaire ne peut par conséquent être commis pour les ventes visées à l'article 1186 du Code judiciaire que moyennant l'accord et la signature de tous les indivisaires et, partant, que s'il y a accord parfait entre les consorts sur l'ensemble des points.

Il ne peut être commis de notaire chargé de représenter une partie récalcitrante («contestataire») que dans le cadre d'une liquidation-vente ordonnée par le juge, sur la base de l'article 1209, alinéa 3, du Code judiciaire. Il n'est pas possible de procéder à une vente sur la base de l'article 1186, fût-ce avec l'autorisation ou l'habilitation du juge, à défaut d'accord entre tous les consorts sur le principe et l'ensemble des modalités de la vente, dès lors que dans le cadre de cette procédure spéciale de vente publique volontaire avec autorisation du juge, aucun notaire ne peut être commis pour représenter les parties absentes.

Le texte de l'article 1186, alinéa 3, proposé, du Code judiciaire fait un amalgame entre deux procédures distinctes (vente publique autorisée et vente publique forcée).

On peut donc seulement disposer que, s'il autorise la vente, le juge de paix désigne un notaire par le ministère duquel la vente publique aura lieu.

N° 16 DE M. VANDENBERGHE

Art. 57

Apporter les modifications suivantes à l'article 1187 proposé :

1. À l'alinéa 1er, remplacer le mot «peuvent» par le mot «doivent».

2. À l'alinéa 3, supprimer les mots «En cas de contestation, le juge de paix renvoie la cause au tribunal de première instance.»

Justification

1. L'autorisation prévue du juge de paix dans les hypothèses visées à cet alinéa est un devoir, non une faculté. Il convient de modifier le texte en ce sens.

2. Voir la justification de l'amendement n° 15 (article 56, modifiant l'article 1186 du Code judiciaire).

N° 17 VAN MEVROUW NYSSENS

Art. 13

Het voorgestelde artikel 420 vervangen als volgt :

«Art. 420. — De voogd brengt jaarlijks bij de vrederechter en de toezienende voogd verslag uit over de opvoeding en de opvang van de minderjarige, alsook over de maatregelen die hij heeft genomen voor de ontplooiing van de persoon van de minderjarige. Het verslag wordt bij het procesdossier gevoegd.

De vrederechter beschikt in dit geval over de bevoegdheden bepaald in artikel 412. »

Verantwoording

Het wetsontwerp bevat precieze bepalingen betreffende het beheer van de goederen van de minderjarige en het opstellen van een jaarlijks verslag betreffende dat beheer.

Er wordt echter geen verslag gevraagd over het dagelijkse leven van de minderjarige: zijn studie, zijn opvoeding, de opvang en de begeleiding die hem te beurt vallen, de manier waarop hij verzorgd wordt.

Dit verslag over het leven van de minderjarige is zeer belangrijk voor personen die in staat van verlengde minderjarigheid zijn verklaard en die hun verdere leven in principe afhankelijk zijn van de beslissingen van een voogd.

Het ontworpen artikel 420 werd ingevoegd via een amendement van de heer Verherstraeten (amendement nr. 7, Stuk Kamer, nr. 50-0576/003). Het beantwoordt enigszins aan deze doelstelling omdat het de voogd verplicht jaarlijks verslag uit te brengen over de maatregelen die hij heeft genomen voor de ontplooiing van de persoon van de minderjarige. Het voorgestelde amendement wil op een preciezere manier tegemoet te komen aan de wensen van de verenigingen van ouders van gehandicapte kinderen, door het voorgestelde artikel 420 van het Burgerlijk Wetboek expliciet aan te vullen met de verplichting verslag uit te brengen over twee essentiële aspecten, namelijk de opvoeding en de opvang van de minderjarige.

Aangezien het ontwerp meer aandacht wil besteden aan de persoon van de minderjarige, lijkt deze verduidelijking verantwoord.

N° 17 PAR MME NYSSENS

Art. 13

Remplacer l'article 420 proposé par ce qui suit :

«Art. 420. — Chaque année, le tuteur fait rapport au juge de paix et au subrogé tuteur sur l'éducation et l'accueil du mineur, ainsi que sur les mesures qu'il a prises en vue de l'épanouissement de la personne du mineur. Le rapport est versé au dossier de la procédure.

Le juge de paix dispose en la manière des compétences prévues à l'article 412. »

Justification

Le projet de loi à l'examen contient des dispositions précises concernant la gestion des biens du mineur et l'établissement d'un rapport annuel concernant cette gestion.

Par contre, rien n'est prévu en ce qui concerne un compte-rendu de la vie concrète du mineur, comme l'enseignement qu'il suit, son éducation, son accueil, l'accompagnement dont il bénéficie, les soins qu'il reçoit.

Pour les personnes placées sous minorité prolongée, qui en principe dépendront toute leur vie des décisions du tuteur, ce rapport concernant la personne du mineur est très important.

L'article 420 du projet, introduit suite à un amendement de M. Verherstraeten (amendement n° 7, doc. Chambre, n° 50-0576/003) répond d'une certaine manière à cet objectif en obligeant le tuteur à faire rapport annuellement sur les mesures qu'il a prises en vue de l'épanouissement de la personne du mineur. L'amendement proposé vise à répondre aux préoccupations d'associations de parents d'enfants handicapés de manière plus précise, en complétant l'article 420 du Code civil proposé pour y mentionner expressément qu'il sera fait rapport sur deux points essentiels que sont l'éducation et l'accueil du mineur.

Étant donné que le projet a pour objet de faire en sorte qu'une attention plus grande soit accordée à la personne du mineur, cette précision me paraît justifiée.

Clotilde NYSSENS.